

(mitől ugrik a rugós krampusz)

lásra nyilvánvaló. S ez nemcsak a politikai publicisztikára, hanem általában a közbeszédre alkalmas hírekre is vonatkozik. A sajtó képes arra, hogy egy-egy esetre vagy eseményre irányítsa a populáció figyelmét, s azt súlykolással, ismételtetéssel ébren is tartsa.

A magyar balliberális hír- és véleményközlők az elmúlt esztendőknél során é téren óriási rutinra tettek szert. A népszerűség érdeklődését különféle – általában politikai – szennációkkal lekötik, az emberek arról beszélnek, azon háborodnak fel, az nyugözi le öket, amit megfelelő körítéssel eléjük tálalnak. Az utóbbi időkben a konzervatív oldalon jeleit láthatjuk bizonyos tanulékonyágnak, immár egyre gyakrabban előfordul, hogy a jobbközép média „jelöli ki” a közbeszéd tárgyát, s a témához a maga módján a baloldali is csatlakozni kényszerül. A „kényszerül” szót azért használom, mert szemmel látható, hogy a szocialista-liberális ihletettségu újságok szinte kórust alkotva, azonos hangfekvésben foglalkoznak, teszem azt, a Magyar Nemzetben felvetett ügyekkel. Ezt én – minden sértő szándék nélkül – rugóskrampusz-effektusnak nevezném, hozzátéve, hogy a rugóskrampuszoknak általában nincs szükségük egyeztetésre, mind-egyiknek külön-külön elegendő a saját rugója.

Mindez tárgyasíftva: a Magyar Nemzet március 3-i, szombati számának első oldalán Lejárató titkosszolgálati akció? címmel hírt adott arról, hogy a brit biztonságpolitikai kutatóintézet folyóirata, a Jane's Intelligence Digest cikke szerint az orosz titkosszolgálat lejárato akciójának része lehet a „zámoji romák” strasbourgi „szereplése”. Az MN magazinjában közli a kérdéses írás teljes fordítását. Itt mindjárt felhívnám a figyelmet az első oldalas cikk címében a kérdőjelre. A lap nem állít semmit, a Digestben közölt állításokat azon-

ban „megalapozottnak” tekinti. Egy tényről már korábban beszámolt: a kivándorlásra készülő romáknak egy izraeli tanárnő, *Katz Katalin* adott anyagi segítséget. Ezt mostani közleményének alcímében „izraeli pénz”-ként aposztrofálja.

Március 5-én, hétfőn mindhárom baloldali reggeli politikai napilap reagált a Magyar Nemzetben felvetett témára. A Népszabadság Melyik titkosszolgálat használja fel a romákat? címmel első (s negyedik) oldalán reflektál a kérdésre, s utólag egy (szintén) titkos információt közöl, amely szerint „orosz források nem tartják kizártnak, hogy az ügy mögött magyar titkosszolgálati akció áll...” Tehát szellemesen megfordítja az angol lap feltevését, zsurnálszlenggel élve: az ellenfél térfelére rúgja vissza a labdát. Belső vezércikkében (*Révész Sándor*) csak futólag érinti a kérdést, idézetként azt állítván, hogy a Magyar Nemzet szerint „a zámojiak izraeli pénzből utaztak...” Az MN viszont ezt írta: „a zámoji romák utazási költségét – mint ismert – Izraelből finanszírozták.” Ez az utalás a jóteknonykodó tanárnőre, nem pedig a Moszadra vonatkozik, s legkevésbé Izrael államra.

A Népszavában a rugós krampusz szerepét *Eörsi István* vállalja. Azt írja, hogy az MN szerint „nem a romák tehetnek szenvedéssel teljes exodusukról, de persze nem is a magyarok, hanem az orosz titkosszolgálat”. A Digestről mint elhanyagolható tényezőről e helyt meg is feledkezik, pedig cikke elején még utalt rá.

A Magyar Hírlap saját álláspontját közli, amely természetesen nem tér el az előző kettőtől.

Én azt gondolom, bár nem tudom, hogy a titkosszolgálatok általában titkosan tevékenykednek. Nyilván, ha netán akció zajlott orosz részről – amit a Magyar Nemzet is megkérdőjelez –, nem egy volt KGB-s ment oda *Krasznaihoz*, a zámoji romák képviselőjéhez, mondván, itt a dohány, irány Strasbourg. A romák, bármi is történt titkosan, ha történt, nyilvánvalóan nem tudnak róla. Mint ahogy az FBI sem tudott a legutóbbi orosz ügynök tevékenységéről.

A tény az, a Jane's Intelligence Digest közölt egy elemzést, s felvetett egy lehetőséget. A Magyar Nemzet pedig átvette ezt a cikket. Ennél szokványosabb tranzakció nehezen képzelhető el.

Az biztos, a rugós krampusz nem titkos. Hogy baj-e, ha néha kiugratják, én nem tudom.